

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Sensus denique.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Hercules
Lybicus.

occultatis, quoad prædæ cupiundæ oblata sit occasio: insurgit extemplo Serpens à tergo aggressus, apprehensumque lethali morsu transfigit, venenoque immisso necat e vestigio, mox cadaver miserabile Serpens, & feræ ipsæ latantes una socialiter depascuntur. Ad hæc addit, Herculem Libycum iter ea facientem in eas incidisse, quas ubi primum è longinquo prospexisset, cursum arripuerit pernicissimum: illæ autem cum diu nec ignaviter subssecutæ, prædam tamen eam nancisci minime potuissent; indignatione succensæ omnem in se crudelitatem convertere, ora pectoraque unaquæque sua foedissime dilacerata discerpentes. Ita monitos esse nos debere, ut more Herculis, improbitatem atque lasciviam tantummodo fugiendo superemus. Quod quidem figmentum, ex aurea illi Ecclesiastici sententia mihi desumptum videtur. *Peccatum tamquam Colubrum fugiendum*, paratum id enim esse unumquemque ad se accedentem, haud gravate suscipere.

FAUNUS ANGUIS. CAP. XXV.

Eadem habetur
in lib. de
Myrto.

HUIC perquam simile est quod apud antiquiores Græcos super Hecate proditum (eam alii Semelem vocant) quæ tamdiu Fauni patris nequitia restitit & obluata est, etiam virga myrta verberata, & vino oppressa: donec ille in Anguem transformatus, filiam spiris undique colligatam improbitati suæ parere compulerit. Cujus fabulæ apud veteres indicia fuerunt, ab Hecates tempore longè summuta myrtus, vitis supra caput signi ejus extensa, vinumque quod proprio nuncupatum nomine non licebat, sub lactis vocabulo inferri solitum: quippe ibidem passim obrepunt innoti Serpentes. Quæ quidem fabula facile ostendit eadem divinarum humanarumque rerum disciplinam universo mortalium generi divinitus in usu habitam, sed ab aliis nullo verborum aut rerum involucre, ab aliis sensu mystico, ab aliis per symbola, ab aliis per similitudines, per fabulas ab aliis memoriæ scriptorum diligentia commendatam, aut à patribus acceptam, posteris per manus prodatam: lacessit enim assidue humanum genus, quod & Apostolus Paulus apud Deum queritur: *Faunus pater naturæ stimulis importunus*, id est, originis ipsius compages coagmentatioque, & modo myrto, hoc est, imaginatione Veneris: modo vino, hoc est, lætitia & hilaritate: modo spiris ingentibus hoc est, multiplici voluptatis ipsius varietate suggesta, nos oppugnat, perque eam demum exuperat. Atque hæc illa patris domus, cujus oblivisci nos debere, admonet Propheta.

SENSUS A VOLUPTATE, MENS A
SENSU DECEPTA. CAP. XXVI.Lapsus viri
& mulieris.

MULIERIS porro figura apud Divinarum literarum interpretes, pro sensu accipitur, viri vero pro mente: unde quidam Adam, terrenam mentem interpretati sunt. Hic igitur sive Faunus, sive, ut nostri rectius, Serpens accingit se primum ad expugnandam mentem, subvertendumque intellectum. Hic sua virtute opibusque fretus, hostem repellit acerrimè, uti Adamum decet. Quid ille vafer & malignus? Evam adoritur, sensus ipsius adjectat commoda, delicias proponit omnes voluptatum explicat illecebras, quarum gustu vel minimo expugnatur Evæ imbecillitas illa incantatum opprimit Adamum, mendaciumque commenta, lenocinio suo atque blanditiis eum cogit aberrare. Athanasius sane, cum puritatem animi, quæ in Adamo primitus fuit, spiritualium rerum contemplatione tantum occupato metaphoricè Paradisum à Mose nominatum ostendisset, ibidem abiecit, quo pacto sensus mentem à spiritualium rerum meditatione, Serpentis consilio, ad corporis voluptates averterit abstraxeritque. Divus Augustinus in 48. Psal. *Singulis*, inquit, *nostrum inest mulier hæc: quippe caro nostra Eva est, que seducit virum, id est, rationem: per quam carnem labitur homo, quem calcanei nomine, quod à Serpente fuerit impetum, Prophetæ appellaverunt.* Hinc Menander Samaritanæ occasionem sumpsit scelesti perniciosique dogmatis, qui nuptias, & generandi studium, à Vipera naturæ Satana mentiebatur emanasse.

Menandri
Samaritana
11707.

SENSUS QUINQUE. CAP. XXVII.

IN Evangelica lectione virgines quinque fatuæ, totidemque prudentes, cum lampadibus procedunt, quæ, ut Abrosius putat, sensus quinque in sapientibus suo lumine lucidos, eosdemque in insipientibus

A insipientibus erroris tenebris offuscatos indicarent. Quare videndum an Fulgentius recte ex Apollonophanis Epico, ut ipse dicit, carmine, commentus sit Saturnum latum *v̄v̄* appellari, quod *v̄v̄* Græce Sensus dicatur, quem pro Mente & intellectu poni passim invenimus, nisi ea de causa vocabulum u- ^{Saturnus} surpemus, quod per sensum, ut Aristotelici, ad rerum cognitionem devenimus: à *vobis* enim *v̄v̄*. ^{v̄v̄} appellat- ^{ur.} Quod tamen alicubi *v̄v̄* significatum usurparit pro sensu, id in Aeonibus Valentini habetur: nam is Aristotelem secutus, λόγος à Νῆ̄ emissum prædicabat, rationem quippe à sensu proficisci: de quo Irenæus lib. II. cap. 39. & 40. nam hæc nunc nostri non sunt negotii. Duo vero sunt, si credimus Aristoteli, quæ nostri ad unamquamque rem motus causa sunt: vel ipsa scilicet cogitatio, si nunc intellectum vereamus appellare, vel sensus: rerum enim aut utilium, aut commodarum, aut quas quoquo modo bonas existimamus, imaginatio, vel ab ipsa cogitatione procedit: quia tales fore existimamus, vel ab eo quod sensu experti sumus. Ipsa igitur vel cogitatio vel sensus, imaginationem creat, imaginatio statim excitat appetitionem, appetitio affectum, affectus motum, ut ad assecutionem perveniatur. Nostri igitur primi parentes duo, intellectus & sensus. Intellectum vero hic accipio cogitationem quæ certo fit cursu peracta. ^{Intellectus} ^{Adamo} ^{sensus est} ^{attributi.} Sensus ubi intellectui paret, perpetua utitur tranquillitate, ipsoque deliciarum paradiso perfruitur: ubi vero intellectus sese sensui manciparit, tota aberrat via, & à priori illa amœnitate quieteque ad labores, & invisas rerum omnium turbas eji- citur.

MALUS DÆMON. CAP. XXVIII.

Quod vero malum dæmonem per Viperinam figuram indicamus, multorum consensus accedit. Nam & apud D. Hieronymum Draco inter Diaboli cognomenta numeratur, & diabolus locutione Mali sæpe ponitur, ut in prece quotidiana diceret Cyprianus, *Sed libera nos à malo*, quod tamen ipse, *Libera nos à maligno*, protulit. Sed præcipuè Ecclesiastici 10. eo loco: *Si momorderit Serpens in silentio, si quem, ait is, Serpens diabolus occultè momorderit, & nullo conscio eum peccati veneno infecerit*, & quæ super pœnitentia sequuntur. Hæc causam addidère nonnulli, linguæ motationem, quæ tam multiplex appareat, ex quo multiplicia ejus incitamenta interpretantur. Nam qui ejus minister est, aliud porro lingua loquitur, aliud corde meditatur. his Dominus ait: *Generatio Viperinum, quomodo potestis bona loqui, cum sitis mali?* Et in Divinis literis alibi: *factum silentium in celo*, legas dum committeret bellum Draco cum Michæle Archangelo: alibi, contritum ab Assertore nostro caput draconis in Jordane fluvio, atque ita nos ab ejus dominatione liberatos, & hujusmodi pleraque alia. Nam & Pythones genus dæmonum est, & Pytho Serpens apud gentiles effingitur, quem Apollo sagittis confecerit, quod quid sibi velit, alibi diximus. De Pythonibus habemus in gestis Pauli, qui unum ex his exire jusserit è muliere, quam is occupaverat: propterea quod clamitabat illa, & Paulum & ejus comites esse servos summi Dei, qui viam salutis annuntiarent. *Id vero dolebat Paulus*, inquit Origenes, *quod indignum judicaret sermone suo è Pythonis spiritu testimonium exhiberi*. Et 1. Reg. ^{Pythones} 28. *Saul mulierem, quæ Pythonem habeat, sibi ipsi mandat, ut per incantationes Samuelis animam evocet*. *quid ret.* Sunt qui dicant (ut hoc *πυθων* admoneamus) Samuelis non animam, sed imaginem Pythonissæ aggestam: sunt, qui Dei permisu veram animam asserant, ut ex calamitatis, quæ Sauli toties prædicta fuerat, asseveratione, acrius cruciaretur: alioquin, Deut. 18. *maximè eum abominatur Deus, qui Pythones consulat*.

DELECTATIO. CAP. XXIX.

Quamvis pertinet ad delectationem, audimus Deum Opt. Max. ita illum execrantem de- ^{Gen. cap. 8.} voventemque, ut super pectus suum, & utero incumbens suo, sit semper incessurus, Serpens: quod, ut diximus, Philope, Ambrosio, Athanasio, & aliis subscribentibus, de terrenis delectationibus intelligitur: quare in id quoque devovit Serpentem Deus, ut terra perpetuo vesceretur. Ac ne Menippeam fabulam ab aliis recitatum seriis his admisceam, adagium illud ex ea tantum attingam quod de Lamia fertur, quæ libidinis appetitu percita, Menippi admodum juvenis sanguinem deglutire cupiebat, ab Apollonio Tyanæo, ut memorat Philostratus, dictum ὄφιν φιλίππεις, ἃ σὲ ὄφεις: ^{Adagium,} ^{ex Meni-} ^{pæe fabula.} *Anguis, quod is scilicet mulieres appeteret, & ab eisdem identidem expeteretur.*

Z

Quid